

A

Szent István Lovagrend

azaz

Cruciferi Sancti Stephani Regis

A l a p o k m á n y a

Esztergom-Budapest,
1993., 1997., 2005., 2007., 2017., 2024.

Az Alapokmány tartalma:

	oldal
Az Alapokmány	
I. fejezet: A Rend és jellege	3
II. fejezet: A Rend tagjai	5
III. fejezet: A Rend kormányzása és szervezete	7
IV. fejezet: A Lovagrend ünnepei, ceremóniái, jelvényei	12
V. fejezet: Zárórendelkezések	14
A Szent István Lovagrend Katolikus Osztályának szabályzata	16
A Szent István Lovagrend Protestáns Osztályának szabályzata	18
Függelékek	
1.sz. függelék: A Szent István Lovagrend előzményei	21
I. fejezet: Szent István Király alapítása	21
II. fejezet: Cruciferi Sancti Stephani Regis - a Stefaniták	22
III. fejezet: A magyar lovagság	23
IV. fejezet: A megújulás ideje	24
V. fejezet: A történelmi adatok forrásai	25
VI. fejezet: III. Orbán pápa öszentsége 1187-es bullája	26
2.sz. függelék: A Szent István Lovagrend székhelye és postai címe	31
3.sz. függelék: A Szent István Lovagrendhez tartozás feltételeinek a hierarchizált rendje	32
4.sz. függelék: A Szent István Lovagrend NagyTanácsának tagjai és feladatai	33
5.sz. függelék: A Szent István Lovagrend zárt rendezvényeinek felsorolása	35
6.sz. függelék: Szimbólumok, ceremóniák	36
7.sz. függelék: Kitüntetések	38

Az Alapokmány

I. fejezet A Rend és jellege

1.§.

a) A Szent István Lovagrend szellemi és történelmi elődjének a Szent István király által alapított jeruzsálemi és esztergomi, valamint római, **illetve a jeruzsálemi és római zarándokutak mentén alapított konstantinápolyi és ravennai** zarándok- és ispotályos házak "Kereszteseit" tekinti, akik II. Géza királyunk akarata és III. Sándor pápa szentszéki elfogadása szerint lovagrenddé váltak.

A Lovagrend a rászorulókat, zarándokokat segítő és betegápoló tevékenysége mellett a kereszténység védelmében katonailag is részt vett. Jeruzsálem végleges eleste után működésének központja Esztergom lett (*1.sz. függelék.*), s mindenkor Szent Ágoston reguláját követte.

b) Az elődök önhibáján kívüli okokból előállott hosszú, kényszerű működés-szünetelésére tekintettel a jelenlegi Szent István Lovagrend *az eredeti szellemiségének* folytatója, *de nem jogutóda ennek a régi intézménynek.*

2.§.

a) Ezért az egyházi hatóság engedélye folytán a **Szent István Lovagrend** használja a **Cruciferi Sancti Stephani Regis**, továbbá a Szent István (Keresztes) Lovagrend, az Esztergomi és Jeruzsálemi, Szent István Királyról nevezett ápoló és katonai Keresztes-Lovagrend, a Szent István Keresztesei, a **Cruciferi Sancti Regis**, a Stefanita Rend illetve a Stefaniták elnevezést is.

b) A Szent István Lovagrend (továbbiakban Lovagrend illetve Rend) mindenkori címe a *2.sz. függelékben* található; székhelye mindenkor az Esztergom-Budapesti Római Katolikus Főegyházmegye területére esik, Esztergomban vagy Budán (lehetőleg Buda Várában) található.

3.§.

a) A Lovagrendnek eredetéből adódóan az általános lovagi erények magas fokú gyakorlása mellett meg kell felelni a Szent István Király Intelmeiben (Kr.u. 1015) foglalt, az erények gyakorlására vonatkozó követelményeknek is. Ezekből következően a Szent István Lovagrend minden rendű és rangú tagjai, lovagjai **keresztények** és magas fokon kell gyakorolják: *mindenek előtt*

a SZERETET,
majd a HIT és a REMÉNY,
és a BÖLCSESSÉG, a BÁTORSÁG, a TÜRELEM, az IGAZSÁGOSSÁG,
valamint a BECSÜLET, a SZELÍDSÉG, a JÓINDULAT, az IRGALMASSÁG,
a MÉRTÉKLETESÉG és a SZEMÉRMESSÉG erényeit.

A Lovagrend minden rendű és rangú tagjának önkéntes alapon tett vállalással és folyamatos igyekezettel kötelessége az Úr akaratának alázatos betöltése, a felsorolt erények keresztényi gyakorlása, a kereszténység védelme, a tisztesség, a magyarság és a társadalom szolgálata, így feelve meg a tisztaság, a szegénység, az engedelmisség, a Hit és az Egyház védelme evangéliumi eszményének.

b) A Lovagrend meg kell feleljen Szent István Király azon kívánalmának is, hogy:

**"... minden ember azonos állapotban születik, és hogy
semmi sem emel fel, csakis az alázat,
semmi sem taszít le, csakis a gőg és a gyűlölség."**

Ezekre és a magyar kereszténység történelmi alakulására tekintettel a Szent István Lovagrend a jelenkori működése során is az Árpádok idejéből és a Szentszéktől eredő katolikus gyökerekre alapoz a katolikusok mellett református és evangélikus keresztényeket is magába foglalva. Nem ismer és nem ismerhet semmiféle származási kirekesztést. Ugyancsak az ősi magyar gyökerekre tekintettel nem tehet különbséget megítélés és lehetőségek tekintetében férfi és nő között. Egyként nagy értékű erénynek ismeri el az önmegtartóztató életet és a valóban keresztény házasságot.

4.§.

a) A Lovagrend önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező, a Katolikus Egyház jogrendjében tevékenykedő **egyházi jogi személy** (egyházi magántársulás) a jelen Alapokmányban meghatározottak elérése illetve művelése érdekében. Gyakorlati céljai megvalósítása érdekében világi jogi személyiséggel is rendelkezhet, amely esetben a világi jogi személyiségből fakadó jogok és köteleességek minden körülmények között csak az egyházi jogi személyiségből fakadó jogok és köteleességek keretei között, azoknak alárendelve értelmezhetők illetve gyakorolhatók.

b) A Lovagrend kiemelt célja a III. Sándor pápa által a Szentszék részéről adott, majd 1187-ben III. Orbán pápa által megújított elismerés (*1.sz. függelék*) megújítása. Ezen remélt cél elérésekor az Alapokmányt az elismerésnek megfelelően kell módosítani.

c) A Lovagrend Fővédnöke és **az egyházi főhatósági** jogok gyakorlója: ESZTERGOM ÉRSEKE.

d) A Szent István Lovagrend katolikus tagjait a Katolikus Osztály foglalja magába. A Lovagrend életében és munkájában résztvevő, azt segítő esetleges református és evangélikus tagokat a Protestáns Osztály tömöríti.

5.§.

a) A Lovagrend célja - az évszázados hagyományok szerint - a működő jeruzsálemi eredetű keresztény lovagrendekkel együttműködésben és egymagában is ISTEN DICSŐSÉGÉNEK előmozdítása tagjai életén keresztül, A HITNEK és az EGYETEMES KERESZTÉNYSÉGNEK, valamint a MAGYARSÁGNAK (Szent István király nemzetének) és egyes nem magyar tagjai saját NEMZETEINEK tett szolgálattal és felebaráti segítségnyújtással.

b) A mi URUNK JÉZUS KRISZTUS isteni parancsaihoz és tanácsaihoz híven, az Egyház tanításától vezérelve a Lovagrend terjeszti és erősíti a szeretet és a testvériség keresztény erényeit, gyakorolja az irgalmasság cselekedeteit, különösen a betegek, a vándorok, a zarándokok, a menekültek, a bujdosók, a száműzöttek, az elhagyottak, a szegények segítségével, gondoskodva lelki felemelésükről, megerősítve Istenbe vetett hitüket. A Rend keresztény misszióknak szenteli magát.

c) A Lovagrend a rendkívüli csapások és a háborúk áldozatai megsegítését fontos feladatának tekinti.

d) A Lovagrend a keresztény hit és erkölcs alapjain állva szolgálja a magyar nemzet és nem magyar tagjai saját nemzeteinek érdekeit, ápolja a történelmi tradíciókat azok igaz és tartós értékeit megőrzendő és folyamatosan munkálkodik a hányatott sors miatt csak részben ismert történelmi előzmények minél teljesebb feltárásán.

6.§.

a) A Lovagrend céljai megvalósítása érdekében adományokat gyűjt és elfogad, szellemieket és anyagiakat működtet a Hit szolgálatából és a lovagi erények gyakorlásából fakadó követelmények feltétlen érvényesülésének alárendelve.

b) A Lovagrend anyaországa **MAGYARORSZÁG** (az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye), és különös figyelemmel fordul az ország mai határain kívül, a Kárpát-medencében illetve a világ más tájain élő magyarság felé.

II. fejezet A Rend tagjai

7.§.

a) **A Lovagrend tagjai** természetes személyek. A rendtagságnak a XX. század végi indításnál (kezdetben) egyetlen általános szintje van, de ezt követően lehetséges a teljes szerzetesi élet kialakulása a Renden belül.

b) A Lovagrend tagjai részt vesznek a Lovagrend tevékenységében és a rendezvényein, utóbbiakon az Alapokmány 19.§-a megkötései szerint.

c) A Lovagrend minden rendű és rangú tagja - felekezeti hovatartozástól függetlenül - teljes meggyőződéssel elfogadja **Szent István Király és az Árpádok** hagyatékát, óriási szellemi örökségét; tiszteli Szent István Királyt és részt vesz augusztus 20-i megünneplésében; a nem katolikus tagok is - a Szent Királyra is tekintettel - szeretettel elfogadják **Jézus Krisztus Édesanyja, a Magyarok Nagyasszonya** tiszteletét; minden tag döntéseiben, életvitelében és a közéletben is szem előtt tartja Szent István Király **Intelmeit**.

d) A Lovagrendhez tartozáshoz a következő feltételek megléte illetve megtartása szükséges:

- feddhetetlen előélet;
- gyakorló keresztény életvitel, tisztességes, etikus magatartás;
- nagykorúság, a Lovagrendhez tartozás önkéntes vállalása és akarása;
- önkéntes segítőkészség és annak folyamatos gyakorlása;
- a Lovagrendhez csatlakozási szándék kinyilvánítása után a Lovagrend rendelkezésére kell bocsájtani a 3.sz. *függelék*ben felsorolt anyagokat és legalább 2 tag ajánlását.

A Lovagrendhez tartozás nem ismer nembéli megkülönböztetést.

Az előéleti és életviteli, magatartási feltételek megítélésénél részletesebben a következők a mérvadók: Köztörvényes szempontból a teljes feddhetetlenség. Különös esetben mérlegelhető a teljes megtérés, bűnbánat és az azóta másokért végzett áldozatos, vezeklő életvitel. A keresztény életvitel a **Szeretet Parancsa, a Hegyi Beszéd boldogságai és a Tíz Parancsolat** követelményei szerint. A jelentkező minden lehetőségét felhasználja, hogy **állapotbéli kötelezettségeinek** eleget tegyen. Rendezett magánélet, ha házas a jelentkező, egyháziilag is rendezett, szeretetteljes házasság, egyébként is az egyházi előírások szerinti rendezett életvitel. Az **Igazságért** kiállás, az áldozatvállalás, mindenféle ateizmus és a hitbéli tévelygések mindennapi elutasítása. Így kizáró ok a büntettség, kivéve ha az a Hit vállalása, védelme illetve azt is magába foglaló politikai okok miatt szenvedtetett el, amikor is a büntetés különös érdem. Kizáró ok a felebaráti szeretet elleni tudatos vétség, az önző életvitel. Kizáró ok a kereszténységet elutasító vagy azt valamilyen formában üldöző szervezetekben a korábbi és jelenlegi, tudatosan vállalt tagság, aminek megítélésénél is a megtérést és tartós áldozatos keresztény életet mérlegelni kell.

A csatlakozási kérelmet a Nagymester bírálja el és döntésével szemben a NagyTanácshoz illetve végső soron a Nagykáptalanhoz (a Lovagrendi Közgyűléshez) lehet fellebbezni a Nagymesteren keresztül, vagy a jelentkező szándéka fenntartása esetén a Lovagrendbe felvételt ismételten is kérheti, mindösszesen legfeljebb három alkalommal. Kedvező döntés esetén a csatlakozó "**jelölt**" lesz és megkezdődik a kezdeti próba.

e) Amennyiben a Lovagrend bármilyen rendű és rangú tagja a d) pontban foglaltaknak - az előéletére vagy a Lovagrenden kívüli tevékenységére vonatkozóan - dokumentáltan nem felel meg, akkor automatikusan, minden szavazás vagy egyéb megfontolás nélkül a Lovagrendből kizártnak kell tekinteni. Az így kizáródottnak joga van a dokumentum(ok) valódiságát illetve a tartalom igazságát a Nagykáptalanhoz vagy az egyházi főhatósághoz fordulva vitatni.

f) A Katolikus és a Protestáns Osztály működését saját belső szabályai rendezik, amelyek nem állnak ellentétben a Lovagrend Alapokmányával, azt kiegészítik. A Lovagrend minden tagja egyben valamelyik osztálynak is a tagja kell, hogy legyen.

8.§.

a) A Lovagrend tagjai fokozatuknak megfelelő fogadalmat tesznek. A fogadalmak szövegét a *Ceremóniális Alapokmány* tartalmazza.

b) A Lovagrend tagjai fogadalmuk (ígéretük) alapján kötelezik magukat a keresztény élet tökéletességére törekvésre állapotbéli kötelezésekkel összhangban, a Rend lelkiisége szerint. A Rend minden rendű és rangú tagjának kötelezettsége, hogy életét az Egyház törvényei szerint példás módon alakítsa, a köznapi életben jó és követendő példát mutasson, s ezen felül tevékenységét az Alapokmány és csatolt okmányai értelmében a Lovagrend szolgálatának, különösen a társadalmi segítségnyújtásnak és a magyarság, valamint saját nemzete megsegítésének szentelje.

9.§.

a) A Lovagrendhez tartozás **fokozatai:**

- Jelöltek: várományos, általában 1 évig;
- rendi tag, általában további 2 évig.

Ez az időszak egyben a *kezdeti próba* ideje, s együttesen nem lehet 2 évnél rövidebb. Sikeres kezdeti próba esetén legalább a próba végére a jelölt el kell érje a tag státuszát és alkalmassá kell váljon a lovaggá avatásra.

- Lovagi fokozatok: lovag;
mester.

b) Megbízások, tisztségek:

- lovagparancsnok;
- a Nagymester különleges megbízottja;
- a Nagytanács tagja, mester;
- Nagymester.

c) A **jelölt** fokozat elnyerésének feltétele az előzetesen támasztott és a fentiekben rögzített követelmények kielégítése. A **rendi tagság** feltétele ezen túlmenően a próbaidő alatt tanúsított magatartás és kifejtett tevékenység kedvező értékelése; az értékelést a Nagytanács végzi, a minősítésről a Nagymester dönt. Hasonló értékelés után dönt a Nagymester a **lovagi** fokozat odaítéléséről. **Nagymesteri különleges megbízottat** nagytanácsi egyetértéssel a Nagymester nevez ki.

10.§.

A Lovagrend **Fővédnöke** az egyházi főhatósági jogkörén túlmenően is felügyeli a Lovagrend és Osztályai elvi, erkölcsi, etikai működését, általános állapotát az illető osztályok szabályai szerint; bármely és bármilyen szintű lovagrendi döntéshez észrevételt fűzhet, illetve indoklással annak a felülvizsgálatát kérheti, illetve indokolt esetben elrendelheti. A Fővédnök a Lovagrend bármely rendezvényén részt vehet.

III. fejezet

A Rend kormányzása és szervezete

11.§.

a) A Lovagrend LEGFELSŐBB SZERVE a **Rendi Nagykáptalan**, amely az összes lovagból, mesterből, a Nagymesterből és a Fővédnökből áll. A Fővédnök távolléte nem érinti a határozatképességet. A Nagykáptalan határozatképes, ha az összes jogosult 2/3-a és még egy fő jelen van. - Amennyiben a szabályosan összehívott Nagykáptalan nem határozatképes, akkor ismételtén összehívható, s határozatképes, ha az összes jogosult fele jelen van. - Személyi kérdések tárgyalása esetén és idejére az érintettnek minősülők nem számítanak jogosultnak.

b) Ha a Lovagrend lovagjainak a száma meghaladja a 100 főt, akkor a Nagykáptalan 2/3-os szavazattöbbséggel az a) pontban adott előírást úgy módosíthatja, hogy a Nagykáptalan akkor meghatározandó elvek alapján választott delegátusokból, valamint a mesterekből, a Nagymesterből és a Fővédnökből áll.

c) A Nagykáptalan szükség szerint, de legalább 3 évente egy alkalommal ülésezik; 3 évente legalább egyszer felülvizsgálja a Lovagrend működését, értékeli a NagyTanács és a Nagymester munkáját, meghallgatja a Nagymester értékelését a Lovagrend állapotáról, valamint

személyi javaslatokat tehet illetve végső fellebbezéseket vitat meg és bírál el. A Fővédnöknek joga van észrevételei megtételére, ha szükségesnek tartja.

d) Amíg a Lovagrendben legitim - az egyház elvárásainak, előírásainak is megfelelő - lovaggá avatás nem történik egyházi egyetértéssel, addig a Lovagrend csak megalakulónak minősül és a Nagykáptalan a tagok és jelöltek együtteséből áll, akik megfelelnek a 7.§.d) pontban foglaltaknak. Ezen időszak alatt a NagyTanács és tagjai feladatait a Nagykáptalan által megbízott lovagrendi tagok látják el. Az első legitim lovaggá avatások után ez a 11.§.d) pont automatikusan érvényét veszti.

12.§.

a) A Rendi Nagykáptalan két ülése között a Lovagrend legfelsőbb szervének jogait a **NagyTanács** gyakorolja, kivéve a végső fellebbezések elbírálásának, az Alapokmány módosításának, a kizárólagosan a Nagykáptalan hatáskörébe tartozó személyi döntéseknek és a Lovagrend működése tartós szüneteltetése elrendelésének a jogát.

b) A NagyTanács tagjait az első alkalommal (a 11.§.d) pontja érvényének megszűnésekor), az újrakezdés vagy későbbi tartós működési szünetelés után először a szabályosan és legitim módon felavatott lovagok jelölik ki a funkciók ellátására. Ettől eltekintve a NagyTanács tagjait az összes aktív mester 2/3-os állásfoglalással választja. Választásuk érvényes, ha az összes aktív mester 2/3-a jelen van, s a Nagymester megerősítésével lép hatályba. Egyhangú állásfoglalásuk esetén a választást a Nagymesternek meg kell erősítenie. A választással kapcsolatban a Fővédnök észrevételt tehet, annak felülvizsgálatát kérheti.

c) A mesterek bármikor kezdeményezhetik a NagyTanács kiegészítését. A Nagykáptalan a NagyTanács tagjaira a mestereknek javaslatot tehet és 75%+1 fő minősített többségi állásfoglalással bármelyik nagytanácsai tagot vagy a teljes NagyTanácsot visszahívhatja. Teljes visszahívás esetén új NagyTanácsot a Nagykáptalan választ. A Nagykáptalan ezen rendkívüli határozatait esetén a fővédnök egyetértését ki kell kérni, s annak hiányában a rendkívüli határozatot a Nagykáptalan újra vitassa meg az egyházi főhatóság intencióit szem előtt tartva.

d) A NagyTanács tagjává választottság felülvizsgálatát bármelyik mester indoklással kérheti, a NagyTanács mesterei - az érintett személy kivételével - egyhangú állásfoglalással elrendelhetik. Az utóbbi esetben az indoklást is a Fővédnöknek be kell nyújtani.

e) A NagyTanács tagja egyben elnyeri a mester fokozatot. Ezen kívül a határozatképes NagyTanács egyhangú állásfoglalással (aktív) mester fokozatot adományozhat arra érdemes lovagnak. Ez a fokozat a jelen 12.§ b), c) és d) pontjaiban foglalt jogok gyakorlására is feljogosítja viselőjét. Az inaktív mester fokozat nem jogosít fel az említett jogok gyakorlására.

13.§.

a) A **Nagymester** a Lovagrend feje, legfelsőbb vezetője, vezére.

b) A Nagymester mindenkor csak katolikus vallású lehet.

c) A Nagymestert a NagyTanács választja (75%+1 fő minősített többséggel). A Nagymestert a Nagykáptalan visszahívhatja (2/3-os többséggel) és új Nagymester választását írhatja elő.

d) A Nagymester megbízatása 6 évre szól, de újraválasztása a ciklusszám korlátozása nélkül lehetséges.

e) A nagymesteri megbízatás felülvizsgálatát indoklással a NagyTanács legalább 3 tagja bármikor kezdeményezheti bizalmatlanság, jogkörének átlépése, az Alapokmány be nem tartása, valamint eszmei, etikai okok miatt. A bizalmatlansági indítvány elfogadásához a NagyTanács 2/3-os többségű állásfoglalása szükséges, s a határozatot haladéktalanul a Nagykáptalan és a Fővédnök elé kell terjeszteni megerősítésre. A leváltandó Nagymestert mind a (rendkívüli) Nagykáptalanon, mind a Fővédnök előtt megilleti a védekezés joga.

14.§.

a) A Lovagrend **NagyTanácsa** a Nagymesteren kívül az alábbi **Mester** címet viselő személyekből áll:

Főtitkár Mester,
Kancellár,
Jogi Mester,
Ceremónia Mester,
Kincstárnok,
Egyházügyi Követ,
Ispotályos,
Tájékoztatási Mester,
a Nagytanács Jegyzője.

továbbá a NagyTanácsba megválasztott a Lovagrend Papja és a Lovagrend Protestáns Lelkésze fokozatú, illetve Tanácsadó Mester feladatú személy(ek).

Feladataikat a *4.sz. függelék* tartalmazza, s munkájuk ellátása során közvetlen kapcsolatot tartanak fenn a Nagymesterrel.

b) A NagyTanácsnak teljes jogú tagja(i) a Lovagrend Papja illetve a Lovagrend Protestáns Lelkésze, akik egyben a Katolikus és, ha van, a Protestáns Osztály lelkészi asszisztensei. Kijelölésük az egyes Osztályok saját szabályai alapján történik. Ezt a funkciót - amely egyben Mester szintű fokozatot is jelent - egyidejűleg több személy is elláthatja a szükség és az érdekek szerint, amelyik esetben külön kell deklarálni, hogy a Lovagrend mely Papja illetve Protestáns Lelkésze tagja egyben a NagyTanácsnak is. Egyidejűleg a Lovagrend több Papja illetve Protestáns Lelkésze is lehet nagytanácsi tag, s egyéb nagytanácsi funkciót is elláthatnak.

c) A Nagytanácsnak tagja lehet továbbá - esetenként meghatározott időtartamra vagy véglegesen - speciális funkció nélküli Tanácsadó Mester is, ha a feladatok ellátása ezt megkívánja.

d) A Nagytanács tagjainak száma nem lehet több összesen 16 főnél. Megbízatásuk 6 évre szól, de újraválaszthatók a ciklusszám korlátozása nélkül. E választás nem érinti mesteri fokozatukat, amely az ellátott tisztségtől független.

e) A Nagytanács határozatképes, ha tagjainak legalább a 2/3-a jelen van.

f) A Fővédnököt megilleti a Nagytanács ülésein a részvétel joga.

h) A NagyTanács üléseire meghívott, nem nagytanácsi tag mestereknek automatikusan vélemény-nyilvánítási joguk van, de szavazati joguk nincs. Viszont véleményük ügyszavazásnál is kikérhető.

i) A NagyTanács az Alapokmány 17.§. a) pontja szerint ülésezik. Üléseit a Főtitkár Mester hívja össze. Haladéktalanul össze kell hívni a NagyTanács (rendkívüli) ülését, ha azt a Fővédnök, a Nagymester, vagy legalább 3 mester kéri.

15.§.

A NagyTanács a Lovagrend tagjait delegálhatja. Speciális feladatokra a Nagymester különleges megbízottat küldhet ki a lovagok és a mesterek közül.

16.§.

a) A Nagymester az Alapokmánynak, valamint a Nagykáptalan és a NagyTanács határozatainak megfelelően - általában a mestereken keresztül - irányítja a Lovagrend működését.

b) A Nagymester általános helyettese általában a Főtitkár Mester. Ha a Nagymester más helyettest nevez ki és a Főtitkár Mester feladatai ellátásában nincs akadályoztatva, akkor ehhez a NagyTanács 2/3-os jóváhagyása szükséges.

c) A Nagymester távolléte esetén a NagyTanács ülésein a Főtitkár Mester elnököl. A Nagymesterrel - utólag - jóvá kell hagyatni a távollétében hozott döntéseket, s ekkor a Nagymesternek úgyszólván egyszervi vétő joga van az ügy újratárgyalásának kérésével, kivéve az egyhangú határozattal hozott és a személyére vonatkozó döntéseket. Csak a személyére vonatkozó és egyben a távollétében hozott döntések esetében észrevételezési joga van illetve védekezési lehetőség hiányára hivatkozva kérheti a kérdés újratárgyalását.

17.§.

a) A NagyTanács a Lovagrend fenntartási és működési érdekeinek megfelelően ülésezik, de legalább évente egy alkalommal.

b) Ha a NagyTanács valamelyik tagja közeli hozzátartozójának az ügyét tárgyalja, akkor a hozzátartozó tag a szavazásnál tartózkodni köteles. Közeli hozzátartozónak minősül a feleség illetve férj, szülő, gyermek, nagyszülő és unoka, illetve testvér és annak gyermekei és unokái.

18.§.

A Lovagrendben a kezdeti próba idejét (várományosi és tagi jelöltség együttes idejét) a Nagymester legfeljebb 2 évre rövidítheti. A felmentés megadását a NagyTanács legalább 2 tagja javasolhatja. Ezen döntések indoklását bármelyik lovag javaslatára a Nagykáptalan kérheti és a felmentést többségi szavazással megsemmisítheti.

19.§.

A Lovagrend beiktatásai, rendezvényei, a Nagykáptalan és a NagyTanács ülései zártak. Ezeket a részvétel általános jogosultságait a 5.sz. függelék tartalmazza.

20.§.

a) A Lovagrendben a személyi és vezetési jogi kérdéseket a Jogi Mesterből és a Lovagrend két Papjából, Protestáns Lelkészéből álló bizottság vizsgálja ki és tárja a Nagy-Tanács elé.

b) A Lovagrend tagjai lehetnek "*aktív*" vagy "*inaktív*" minősítésűek. Inaktív állományba helyezését bárki maga is kérheti, megfelelő indoklással. Az inaktív állományba helyezésről vagy a reaktiválásról a NagyTanács javaslata alapján a Nagymester dönt. Az inaktív mester nem tagja a NagyTanácsnak, de fokozatát nem veszíti el.

c) A lovagrendi tagság bármely fokozatától illetve a Lovagrendhez tartozástól - érdemtelené válás illetve az előírt feltételek nem teljesülése esetén - a NagyTanács megfelelő indoklást is tartalmazó határozattal bárkit megfoszthat. A határozatot a Nagymesternek jóvá kell hagynia, a 16.§-ban tett megkötéseket is figyelembe véve. A határozat indoklási része a NagyTanács tagjaitól, a Fővédnőktől és az érintettől eltekintve csak akkor ismertethető meg bárki mással vagy hozható nyilvánosságra, ha az érintett kéri, vagy a határozatképes NagyTanács ezzel egyhangúan egyetért. A megfosztó határozat ellen az érintett végső fokon a Nagykáptalanhoz fellebbezhet, mely esetben az indoklást és az egyéb kapcsolódó okmányokat a Nagykáptalan minden jogosultja megismerheti.

d) A Lovagrend bármelyik tagja a Lovagrendet elhagyhatja. A lovagrendi tagság ilyen megszűnéséhez a NagyTanács és a Nagymester észrevételt nem fűzhet kivéve, ha a távozó a Lovagrendet valamilyen formában sértő, nyilvános kijelentést tesz. Ha a távozó valamilyen, a Lovagrendben tett ígérete által is kötelezett, a távozás értékelésénél az ígéletben foglaltakra maradéktalanul tekintettel kell lenni. A Lovagrendet elhagyó személy esetleges tartozásai vagy általa okozott anyagi, működési károk ügyében a mindenkor egyházi és polgári törvények szerint kell eljárni.

21.§.

a) A Lovagrend létrehozhat földrajzilag (vagy működési terület szerint) csoportot, amennyiben az adott területen legalább 3 tagja, közöttük legalább egy lelki vezető katolikus pap működik.

b) Csoportot a NagyTanács általános eljárási szabályok szerint megszületett javaslatára a Nagykáptalan hoz létre.

c) Minden csoport működése részleteiben kötelező erővel a *Szent István Lovagrend Csoportjainak Működési Szabályzatát* kell kövesse.

d) A csoportot **lovagparancsnok** vezeti, akit a NagyTanács választ meg, legfeljebb 6 évre vagy rövidebb időre a határozathozatal általános szabályai szerint. A döntésről a Fő-védnőktől és szükség esetén a Csoport működési területe szerint illetékes megyéspüspököt is tájékoztatni kell. A Fővédnök a választás ellen kifogást emelhet, a tájékoztatott megyés-püspök az intézkedést véleményezheti.

e) A lovagparancsnok soron kívüli felmentését a Nagymester vagy a NagyTanács legalább 3 tagja bármikor kezdeményezheti alapos indokai előadásának kötelezettsége mellett. A lovagparancsnokot a felmentési indítvány elfogadásával a NagyTanács menti fel. A felmentés

ellen a Nagykáptalanhoz lehet fellebbezni. A lovagparancsnokot a Nagykáptalan közvetlenül is felmentheti. A döntésről a Fővédnököt és szükség esetén a Csoport működési területe szerint illetékes megyéspüspököt is tájékoztatni kell. A Fővédnök a felmentés ellen kifogást emelhet, a tájékoztatott megyéspüspök az intézkedést véleményezheti.

f) Lovagparancsnokká mester vagy lovag nevezhető ki.

22.§.

a) A Lovagrendben tagdíj értelemszerűen nincs.

b) A NagyTanács esetenként felkérheti a Lovagrend tagjait, hogy egyszeri, évi vagy időszaki adomány-hozzájárulással segítsék a Lovagrend működését.

c) A Lovagrend mind tagjaitól, mind kívülálló természetes és jogi személyektől adományokat fogadhat el. Minden adománynál a Kancellár és az Ispotályos köteles vizsgálni az adomány illetve forrása szerint, hogy nem ütközik-e elfogadása a Lovagrend elveivel, míg a Kincstárnok vizsgálja az adomány pénzügyi szabályosságát, elfogadhatóságát.

23.§.

a) A Lovagrend tagságáról a Nagytanács Jegyzője egyszerű nyilvántartást vezet. A tagok részletes adatnyilvántartását a Nagymester jóváhagyásával a Jegyző hozza létre és kezeli. Az adatok kezelése során a személyi és polgári jogok nem sérülhetnek.

b) A Lovagrend gazdasági tevékenységéről, valamint a beérkezett és kiadott adományokról a szükséges nyilvántartásokat a Kincstárnok vezeti illetve azok vezetését felügyeli.

c) A Lovagrend és a NagyTanács tagjainak a működését általában a NagyTanács, végső fokon - legalább 3 évente egyszer - a Nagykáptalan ellenőrzi.

d) Speciális felügyeletet ellátására a NagyTanács - indokolt esetben a Nagykáptalan - bizottságot küldhet ki vagy bízhat meg.

e) A Nagymester a teljes tevékenységről és a Lovagrend helyzetéről - egyes, speciális területekről felkérésre vagy saját akaratából bármelyik mester - a Nagykáptalannak szükség szerint, de legalább 3 évente egyszer beszámol. A beszámolót a Nagykáptalan fogadja el egyszerű többségi szavazással.

24.§.

Az adományoknak és a Lovagrend anyagi javainak a Lovagrend céljai érdekében történő felhasználásáról illetve hasznosításáról, a Lovagrend gazdasági tevékenységéről a Kincstárnok, akadályoztatása esetén a Főtitkár Mester legalább évente egyszer a NagyTanácsnak - nagytanácsi ülésen szóban és írásban, vagy körlevélben - elszámol.

IV. fejezet

A Rend ünnepei, ceremóniái, jelvényei

25.§.

a) A Lovagrend eszmeiségét "örökös tisztségviselők"-höz történő szellemi kapcsolódással is kifejezi:

- Az **Uralkodó**, Akihez a Lovagrend tartozik, a Magyarok Nagyasszonya, a Csillagoknak Királynéja, a Boldogságos Szent Szűz Mária.
- A Lovagrend **Örökös Fővédnöke** Szent István Király.
- A Lovagrend **Örökös Nagymestere** Szent László, a Lovagkirály.
- A Lovagrend **Örökös Pappjai** Lukács, Esztergom Érseke és Özséb, a Pálos Szerzetesrend alapítója.
- A Lovagrend **Örökös Mestere** II. Géza, a második lovagkirály.

b) A Lovagrend szimbólumai, jelvényei, ruházata és a beiktatási alkalmak felsorolását a *6.sz. függelék* tartalmazza. A szimbólumok, jelvények, ruházat leírásait, a beiktatások és egyéb alkalmak szöveg-előírásait és ceremóniái leírását külön "*Ceremoniális Alapokmány*" tartalmazza, amely mindenkor az Alapokmánynak alárendelve értelmezendő.

c) A Lovagrend jogosult, hogy a Rend bármely tagja vagy a Renden kívül álló személy arra érdemes erényeit és cselekedeteit elismerje.

d) A Lovagrendhez tartozó személy erényei és cselekedetei elismerésének a természetes módja a Renden belül a tökéletesség felé törekvő élet, amelyet kísér a lovagi és esetleg a mesteri fokozat elnyerése és megtartása.

e) A Lovagrenden kívül álló személyeknek a Rend erényeik és cselekedeteik elismeréseként a következő kitüntetések adományozhatja: a Nagymester vagy a NagyTanács által írt elismerő illetve köszönő levél; Emlékjelvény; a Lovagrend kitüntető Keresztje; tiszteletbeli tagság; különösen indokolt esetben tiszteletbeli lovagi fokozat. A tiszteletbeli lovagi cím a Lovagrend legnagyobb - kívülállóknak adományozható - kitüntetése. A kitüntetések felsorolása az *7.sz. függelék*ben található.

A kitüntetések odaítéléséről a NagyTanács dönt legalább 2 mester, vagy a Nagymester javaslata alapján. Az Emlékjelvélynél nagyobb kitüntetés esetén a NagyTanács meghallgatja a Fővédnök véleményét.

26.§.

a) A Lovagrend fő ünnepe:

augusztus 20. - Szent István Király ünnepe.

b) Ezek mellett a Rend tagjai figyelemmel vannak a Lovagrend számára példaértékű személyek és a kereszténység, valamint a Rend számára fontos, nagy ünnepekre, különösen is a következőkre: a tordai Türelmi Törvény emléknapja (január 6.); Árpádházi Szent Margit ünnepe (január 18.); a Csíksomlyói Búcsú pünkösdi szombatján; a Szent Jobb feltalálásának ünnepe (május 30.); Szent László, a Lovag-király ünnepe (június 27.), egyben javasolt ígérettételi, avatási alkalom; Szent Gellért hitvalló püspök ünnepe (szeptember 24.); a Rend Te Deum hálaadó szentmiséje az 1993. augusztus 20-i újraindulásért Magyarok Nagyasszonya napján (október 8.); Kapisztrán Szent János, a nándorfehérvári győző ünnepe (október 23.); Szent Imre herceg, az ifjú és szűz seregvezér ünnepe (november 5.); Árpádházi Szent Erzsébet, a szegények segítőjének és Európa védőszentjének az ünnepe (november 19); Becket Szent Tamás ünnepe, javasolt

ígérettételi, avatási alkalom (december 29.). Ezeken túlmenően a Rend tagjai megemlékezhetnek az elődök áldozatáról a muhi csata és a mohácsi vész, s a nemzetet ért csapásról a doni katasztrófa évfordulóján.

V. fejezet Zárórendelkezések

27.§.

a) **A Szent István Lovagrend nem szüntethető meg**, de munkáját tartósan szüneteltetheti, ami az ideiglenes megszüntetéssel a rövid távú gyakorlatban azonos értelmű rendelkezés.

b) A Lovagrend a működését tartósan szünetelteti, ha azt a legfelsőbb szerve, a Nagykáptalan kimondja, - a NagyTanács a tartós szüneteltetést valós indokok esetén kezdeményezheti - vagy, ha az arra jogosult, az egyházi felügyeletet ellátó egyházi főhatóság a működés szünetelését hiteltérdemlően és bizonyíthatóan megállapítja. A működés tartós szünetelését kimondó Nagykáptalan, bárhogyan is rendelkezzen később a Nagykáptalan összetételéről egy Alapokmány-módosítás, a II. fejezet, 11.§.a) pontja jelenlegi szövege szerinti összetételű kell, hogy legyen.

c) A Lovagrend működése tartós szünetelése esetén vagyona kizárólag jótékony célokra hasznosítható illetve adható át kezelésre. A hasznosítás pontos körülményeiről a Rend és Esztergom Érseke külön megállapodásban rendelkezik.

28.§.

a) Az Alapokmány a Fővédnök általi jóváhagyás után a deklarálás, datálás napján lép életbe a két Osztály szabályzatával együtt.

b) Az Alapokmány módosítására a Nagykáptalan jogosult javaslatot tenni. A módosítást a Fővédnök rendeli el. A Fővédnök rendelkezése nélkül érvényes módosítás nem lehetséges.

c) A Rend Alapokmányán utólag olyan módosítást végrehajtani, amelyik az egyes Osztályok szabályzatával ellenkezik, csak a Fővédnök előzetes egyetértésével lehet.

d) A Lovagrend Alapokmánya az Osztályok szabályzataival és egytől hétig számozott mellékleteivel együtt érvényes. A mellékletek nagytanácsi határozattal is módosíthatók a következő Nagykáptalanig, amelynek az időközi módosítást felül kell vizsgálni, és a Fővédnöknek jóváhagyásra felterjeszteni.

e) A Ceremóniális Alapokmányt és módosításait a Fővédnök utólagos egyetértésével a Ceremónia Mester előterjesztése alapján a NagyTanács fogadja el. A Nagykáptalan a Ceremóniális Alapokmányt felülvizsgálhatja.

f) A remélt szentszéki újra-elismerés elérése majd az elfogadások és az érvényesség rendjét is értelemszerűen módosítja.

ESZTERGOM és BUDA, 1993. " július 30 "

Aláírók: *Ferencz Csaba, Árva Vince OSP, Tasnádi Tamás, Varjú Imre plébános, dr. Valter Ferencné, Valter Ferenc, Ferenczné Árkos Ilona, Sára Ernő, Dr. Domokos Józsefné, v. Simon István, Dr. Gedey Károly, Dr. v. Domokos József - valamint nyilatkozatban az akkor távol lévő Nagy Nóra.*

Dr. Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek úr elfogadta

1993. augusztus 20-án, Szent István Király ünnepén.

Módosította **dr. Paskai László** bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek úr [a 4.§. a) pontját] 1997. augusztus 11-én.

Módosította **dr. Erdő Péter** bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek úr 2005. június 29-én.

Fogalom-tisztázó kifejezés változtatást rendelt el **dr. Erdő Péter** bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek úr 2007. március 26-án.

A 2.sz. függelék (székhely) módosította **dr. Erdő Péter** bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek úr 2017 február 21-én.

A 2.sz. függelék (székhelye, postai címe és telefonszáma) módosította **dr. Erdő Péter** bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek úr 2024 január 22-én (45-2/2024.).

2024. év októberében tett Alapokmány módosítások

Időközben pontosításra kerülő történelmi adatok alapján az Alapokmány módosul. A javasolt módosításokat **dr. Erdő Péter** bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek 2024 október 08-án, 45-6/2024 sz. válaszelevelében az alábbi feltétellel hagyta jóvá.

„...Az 1. fejezet 1 § végére a „szellemiségének folytatója” szavak után betoldásra kerül az alábbi kitétel: „... de nem jogutóda ennek a régi intézménynek...”.

A Szent István Lovagrend Katolikus Osztályának szabályzata

1.§.

A Katolikus Osztály jellege és székhelye

a) A Katolikus Osztály a Szent István Lovagrend katolikus tagjaiból, lovagjaiból és mestereiből áll. A Katolikus Osztály a Lovagrend Alapokmányának megfelelően az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében alakult, s megfelel a katolikus Egyházi Törvénykönyv előírásainak.

b) Az Osztály működését a Lovagrend Alapokmánya és a jelen szabályzat előírásai, valamint a hatályos egyházjog rávonatköző rendelkezései szabályozzák.

c) Az Osztály székhelye azonos a Lovagrend székhelyével, s az mindig az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében található. A székhely változásáról a Lovagrend Fővédnökét is értesíteni kell.

d) Az Osztály tagjai életvitelükben a Lovagrend Árpád-kori létezési formájára tekintettel a Szent Ágoston regulájához igazodó Regula Minort követik.

e) Az Osztály tagjai közül azok, akik a Lovagrend Árpád-kori létezési formája és az evangéliumi tanácsok szellemében való életet a Lovagrend általánosan kötelező előírásainál szigorúbban akarják vállalni, erre külön elkötelezhetik magukat a Szent Ágoston regulájához igazodó Regula Majorban foglalt szabályok szerint, s az osztályon belül egy csoportot alkothatnak. Ilyen csoport alakulása és működése a lovagrendi tagság újabb, magasabb (szerzetesi) szintjét hozhatja létre.

2.§.

Az Osztály vezetése

a) A Katolikus Osztály egyházi felügyeleti szerve, **főhatósága ESZTERGOM ÉRSEKE**, aki egyben a Lovagrend Fővédnöke.

b) Esztergom érseke az Osztály számára a Lovagrend Papjai, vagy ilyen hiányában a pap tagjai közül **lelkészi asszisztenst** nevez ki.

3.§.

Az Osztály célkitűzései

Az Osztály célkitűzései azonosak a Lovagrend célkitűzéseivel, amelyek a történelmi előzményekben és az Alapokmányban találhatóak. A célok nem változtathatók meg úgy, hogy azok a Katolikus Egyház céljaival összeütközésbe kerüljenek.

4.§.

Az Osztály tagjai

a) Az Osztály tagjai **a Lovagrend katolikus tagjai, lovagjai és mesterei**, továbbá jelöltként részt vehetnek az Osztály tevékenységében a Lovagrend katolikus várományosai.

b) A tagság feltételei a szabályzatban felsoroltakon kívül a Rend Alapokmánya 7.§-ában foglaltak és az egyetemes egyházjogban található követelményeknek megfelelés, az Alapokmány és a jelen szabályzat elfogadása.

c) Az Osztály tagjai sorába a Lovagrend valamely új tagját az Osztály összes tagja által az Osztályhoz tartozó mesterek és lovagok közül választott 3 tagú **Felvételi Bizottság** befogadó nyilatkozattal veszi fel.

d) Az Osztály tagjai tevékenységüket a Lovagrenden belül fejtik ki, s jogaikra és kötelességeikre nézvést az Alapokmány előírásai az irányadók.

e) Az Osztály tagjai az Alapokmánnyal összhangban tevékenykednek, de azon túl a Katolikus Egyház tevékenységében aktívabb részvételről is határozhatnak, például egyes ünnepeken részvétel, speciális szolgálat vállalása.

f) Az Osztály tagjai valamelyik aktív mestert, annak hiányában lovagparancsnokot, vagy annak is a hiányában lovagot az Osztály **Ügyvezető Assisztens**évé választják. Az Ügyvezető Assisztens feladata az Osztály saját összejöveteleinek megszervezése, az Osztály tevékenységéről a Lovagrend Főtitkár Mesterének a tájékoztatása, az adatok egyeztetettségének és átadásának a biztosítása. - Az Osztály adminisztrációja és egész működése a Lovagrend elválaszthatatlan része. - Az Ügyvezető Assisztens saját kérésére vagy az Osztály tagjai többségi állásfoglalásával felmenthető.

g) Ha valamely, minden lovagrendi tagra kötelező, lovagrendi határozat az Osztály számára egyházi jogi ütközés stb. miatt elfogadhatatlan, akkor erről az Ügyvezető Assisztens a Főtitkár Mestert haladéktalanul értesíti, s az ütközést az Alapokmánnyal és e szabályzattal összhangban felszámolják.

5.§.

Az Osztály tagjai a Lovagrend NagyTanácsa újraválasztása, mesteri és nagymesteri jelölés illetve bizalom megvonás, továbbá magas lovagrendi kitüntetés kérdésében kéri egyházi főhatóságuk tanácsát.

6.§.

Minden más kérdésben a Lovagrend Alapokmányában foglaltak kiegészítés nélkül érvényesek az Osztályra és tagjaira is. Az Osztály a Rend integráns része.

7.§.

a) Az Osztály szabályzatán utólag olyan módosítást végrehajtani, ami a Lovagrend Alapokmányával ellentétes, nem lehet, amennyiben az Alapokmány a saját 28.§-ában foglaltaknak maradéktalanul megfelel.

b) A szabályzat az Alapokmány 28.§-ában foglaltak szerint lép hatályba.

A Szent István Lovagrend Protestáns Osztályának szabályzata

1.§.

A Protestáns Osztály jellege és székhelye

a) A Protestáns Osztály a Szent István Lovagrend református és evangélikus tagjaiból, lovagjaiból és mestereiből áll. Megfelel az Alapokmányban foglalt követelményeknek illetve a saját egyházi közösségük törvényeiben a világi személyekre vonatkozó előírásoknak.

b) Az Osztály székhelye azonos a Lovagrend székhelyével. A székhely változásáról a Lovagrend Fővédnökét is értesíteni kell.

c) Az Osztály tagjai általában a Regula Minort követik, közülük azok, akik a Lovagrend Árpád-kori létezési formája és az evangéliumi tanácsok szellemében való életet a Rend általánosan kötelező előírásainál szigorúbban akarják vállalni, erre külön elkötelezhetik magukat a Redula Majorban foglalt szabályok szerint. Ilyen csoport alakulása és működése a lovagrendi tagság újabb, magasabb szintjét hozhatja létre.

2.§.

Az Osztály vezetése

A Protestáns Osztály felügyelő etikai vezetője a Lovagrend Protestáns Lelkészei, illetve református és evangélikus lelkész-tagjai közül megválasztott lelkész.

3.§.

Az Osztály célkitűzései

Az Osztály célkitűzései azonosak a Lovagrend célkitűzéseivel, amelyek a történelmi előzményekben és az Alapokmányban találhatók.

4.§.

Az Osztály tagjai

a) Az Osztály tagjai **a Lovagrend református és evangélikus tagjai**, lovagjai és mesterei, továbbá jelöltként részt vehetnek az Osztály tevékenységében a Lovagrend református és evangélikus várományosai.

b) A tagság feltételei az elmondottakon kívül a Lovagrend Alapokmánya 7.§-ában foglaltaknak megfelelés, az Alapokmány és a jelen szabályzat elfogadása.

c) Az Osztály tagjai sorába a Lovagrend valamely új tagját az Osztály összes tagja által az Osztályhoz tartozó mesterek és lovagok közül választott 3 tagú **Felvételi Bizottság** befogadó nyilatkozattal veszi fel.

d) Az Osztály tagjai tevékenységüket a Lovagrenden belül fejtik ki, s jogaikra és kötelességeikre nézvést az Alapokmány előírásai az irányadók.

e) Az Osztály tagjai a Alapokmánnal összhangban tevékenykednek, de azon túl az egyházi tevékenységben aktívabb részvételtől is határozhatnak, például egyes ünnepeken részvétel, speciális szolgálat vállalása.

f) Az Osztály tagjai valamelyik aktív mestert, annak hiányában lovagparancsnokot, vagy annak is a hiányában lovagot az Osztály **Ügyvezető Asszisztens**évé választják. Az Ügyvezető Asszisztens feladata az Osztály saját összejöveteleinek megszervezése, az Osztály tevékenységéről a Lovagrend Főtitkár Mesterének a tájékoztatása, az esetleges külön adatok egyeztetettségének és átadásának a biztosítása. - Az Osztály adminisztrációja és egész működése a Lovagrend elválaszthatatlan része. - Az Ügyvezető Asszisztens saját kérésére vagy az Osztály tagjai többségi állásfoglalásával felmenthető.

g) Ha valamely, minden lovagrendi tagra kötelező lovagrendi határozat az Osztály számára egyházi jogi ütközés stb. miatt elfogadhatatlan, akkor erről az Ügyvezető Asszisztens a Főtitkár Mestert haladéktalanul értesíti, s az ütközést az Alapokmánnal és e szabállyal összhangban felszámolják.

5.§.

Az Osztály tagjai a Lovagrend NagyTanácsa újraválasztása, mesteri és nagymesteri jelölés illetve bizalom megvonás, továbbá magas lovagrendi kitüntetés kérdésében kérik lelki vezetőjük tanácsát.

6.§.

Minden más kérdésben a Lovagrend Alapokmányában foglaltak kiegészítés nélkül érvényesek az Osztályra és tagjaira is. Az Osztály a Lovagrend integráns része.

7.§.

a) Az Osztály szabályzatán utólag olyan módosítást végrehajtani, ami a Lovagrend Alapokmányával ellentétes, nem lehet, amennyiben az Alapokmány a saját 28.§-ában foglaltaknak maradéktalanul megfelel.

b) A szabályzat az Alapokmány 28.§-ában foglaltak szerint lép hatályba.

FÜGGELÉKEK

1.sz. függelék

A Szent István Lovagrend előzményei

Szent István Király rendkívüli alakja mind alkotásaiban, mind tetteiben és rendelkezéseiben maradandóan átvilágít ezer éves történelmünkön, s különös jelentőséget kap újra Magyarország szuverenitása mintegy félezer év utáni helyreálltával. Apostol-királyunk alkotása a teljes megtérésünk Jézus Krisztus követésére, a keresztény magyar állam, alkotmányosságunk alapelemei és a magyar keresztény egyház kiépítése, a templomok és rendházak megépítése, az első egyházmegyék megalakítása, a szerzetesek behívása és önálló magyar alapítások. Az utolsó, nehéz ötszáz évben szuverenitásunk hiánya sok mindent megszakított, bár ezek emlékeik alapján feltárhatók és az értékek megőrzése, újraélesztése megmaradásunk feltételei közé tartozik. A magyar keresztény lovagság Szent István Királyhoz visszavezető és mára nagyjából feledett eredetére a legújabb történeti kutatások derítettek fényt. A keresztény lovagság magyar alapjait Szent István Király rakta le, művét a minden keresztény lovagok példája Szent László, a Lovagkirály folytatta, s a végső lovagrenddé alakulás II. Géza királyunk, a második lovagkirály segítő közreműködésével és III. Sándor pápa, majd III. Orbán pápa ösztönzése jóváhagyásával történt meg.

I. fejezet

Szent István Király alapítása

A Kr.u. első ezredforduló, az új évezred kezdete a Szent Földön keresztényüldözést, templomaink lerombolását, az iszlám fanatizmus tombolását hozta. E nehéz időszak 1017-ben a szabad vallásgyakorlás biztosításával ért véget egy időre. Ez időtől kezdve vált lehetővé az elüldözött keresztények visszatérése, a templomok újjáépítése, zarándoklatok és ezek segítésére ispotályok és zarándokházak építése, fenntartása. Ez az időszak a keresztény lovagrendek kialakulásának a kezdete^(1,7). Az 1020-as években létesül az első zarándokház és ispotály Keresztelő Szent János tiszteletére Jeruzsálemben, amiből a Szuverén Máltai (Johannita) Lovagrend nő ki; s 1027-től kezdődik a Szent Sír templom újjáépítése kialakítva maga körül a Szent Sír Lovagrend alapjait.

E templomépítési és újjáépítési mozgalom és a szentföldi zarándoklatok segítésének egyik meghatározó európai alakja Szent István, a magyarok királya. Munkáját mind a legendák és a fennmaradt okmányok, mind a történeti kutatások igazolják^(1,2,3). Királyunk már 1017~1018-tól⁽²⁾ megnyitja és biztosítja a hazánkon átvezető zarándokutat nyugatról Jeruzsálem felé. Ehhez kapcsolódóan⁽¹⁾ Hainburgban és **Esztergomban** is zarándokház, ispotály nyílt. A Szent Király a zarándokok útját külföldön is megkönnyítendő (tudomásunk szerint^(1,3)) még négy zarándokházat alapított. A római zarándokoknak Rómában és Ravennában, s a jeruzsálemi zarándokok részére **Jeruzsálemben** és Konstantinápolyban, bennük szerzetesi gyülekezettel. A zarándokok, Odilo clunyi apát levele⁽³⁾ tanúsága szerint, már a Király életében nagy elismeréssel méltatják az érdekükben kifejtett munkásságát. A zarándokházak és szerzetesközösségeik a későbbiekben is léteznek, virágoznak, amire korai tanú a Nagylegenda⁽³⁾, amely Szent István Király Szent László király uralkodása idején történt szentté avatására készült, s amelyben az alapítások virágzóként szerepelnek.

Egyidejűleg a Szent Király más, nem magyar (nem saját) alapítások és szerzetesek hazai működését is pártolta. Azaz a kezdetektől fogva jellemző - és szükséges - volt a lovagrendekké fejlődő nem-magyar és magyar alapítások egyidejű és kooperáló hazai (és nemzetközi) működése. Mai újraevangelizálásra szoruló Európánk és hazánk szükségletei sem kisebbek.

Végül különös figyelmet érdemel, hogy mind Szent István Király, mind fia, Szent Imre herceg rendkívüli tiszteletben részesítette a **kettőskeresztet**. Erről egyrészt korabeli krónikák is tanuskodnak⁽¹⁾, másrészt szimbólumainkban és jelvényeinkben a kettőskereszt megmaradt. II. Géza királyunkról is feljegyezték 1152-ben orosz krónikások, hogy a nyakában a Szent Kereszt egy forgácsát befoglaló, Szent István Királytól származó kettőskeresztet viselt. A kettőskereszt Szent István Király szentföldi (és görög) kapcsolatainak egy máig megmaradt, a magyarságtól már elszakíthatatlan emléke.

II. fejezet

Cruciferi Sancti Stephani Regis – a Stefaniták

A zarándokházakban működő szerzetesi közösségek a XII.sz. elejére megerősödnek, megkezdődik önállóvá, majd lovagrenddé alakulásuk^(1,7). A XII.sz. közepén így alakulnak meg a "keresztes" lovagrendek: a Johannita (ma Máltai) Lovagrend, a Templomos Lovagrend, a Szent Sír Lovagrend, a Hebron-völgyi Szent Ábrahám Rend, általában "hospitalis et militaris" jelleggel. A szentistváni alapítású (stefanita), Szent Ágoston Reguláját követő zarándokházak-ban is megerősödnek a szerzetesi közösségek. A jeruzsálemi (központi) szerzetesház XII.sz. első felében történt adományozásos megerősítéséről okmány is maradt fenn: 1135-ben Petronilla (magyar) zarándok-asszony egy házat vett és adományozott Jeruzsálemben a stefanitáknak, s az adományozás tanúja a jeruzsálemi johannita magister. (Egyebekben is megalapozottan vélelmezhető a stefaniták és a johanniták szentföldi és hazai jó együttműködése.)

1150 és 1160 között - miközben Esztergom érseke Lukács - II. Géza királyunk, kit Szent László mellett a második lovagkirályként tart számon a keresztény világ, alapvető fontosságú lépést tesz. A más közösségek (előbb említett) renddé alakulásához hasonlóan s azokkal egyidőben a zarándokokat segítő, magyar alapítású közösségeket ez irányú "alapítással" a "**Szent István Király Keresztesei**" rendje, azaz keresztes-lovagok szintjére emeltette, amely-nek anyaháza a Szent István Király által alapított jeruzsálemi ház. A jeruzsálemi anyaházhoz tartozott a Boldogasszony-templom és a Szent István Király-templom is. Az így megalakult rend szabályait Manfréd bíboros, pápai követ közreműködésével III. Sándor pápa őszentsége fogadta el. (Ezen alapokmányról - pillanatnyilag - részletesebb ismeretünk nincs.) A rendelkezésünkre álló adatok alapján úgy látszik, hogy a rend lovagja volt II. Géza király is.⁽¹¹⁾ **1187-ben, Jeruzsálem végleges elestének évében** III. Orbán pápa őszentsége új bullát adott ki a rend elismerésére, s ettől kezdve a **Cruciferi Sancti Stephani Regis** központja Esztergom illetve a közeli, szentkirályi ispotály. (Az utóbbi pápai bulla latin szövege és magyar fordítása a melléklet végéhez csatolva. A bulla maga az Esztergomi Érseki Levéltárban található.)

A Jeruzsálemi Szent István Királyról nevezett ápoló és katonai (Keresztes) Lovagrend "hospitalis et militaris" rend, amelyik ápoló és segítő tevékenysége, ispotályok fenntartása mellett részt vett a kereszténység, Magyarország védelmében is^(1,7). A csak a pápától függő egyházakat felsoroló *Liber Censuum*-ban 1192-ben Magyarországról a székesfehérvári ispotály, az esztergomi stefanita ispotály és a somogyvári francia apátság szerepel! Jeruzsálem újbóli (és immár hosszú időre végleges) elestével a többi lovagrend anyaházához hasonlóan a jeruzsálemi magyar ispotály is elenyészett. Azonban a rend élt és működött tovább Kisásziától Rómáig. Míg a johanniták központjukat Rhodosra, majd Máltára, s végül Rómába menekítették, addig a stefaniták anyaháza természetesen az esztergomi központi ház volt. Az **Esztergomi és Jeruzsálemi Szent István (Keresztes) Lovagrend** virágzott, filiái szaporodtak. Sok más között ismert volt a budafelhévi ház is (kb. a mai Margit-híd budai hídfője táján), s máig megmaradt a bodrogi Karcsán a rend ottani temploma. A Rendhez tartozott Torda is és a Cruciferiről kapta a nevét Torda mellett a Keresztes mező. A Rend feladata volt hosszú időn át az aldunai flotta működtetése és a déli határ dunai felvigyázása stb.

A Szent István Lovagrend - más lovagokkal együtt^(5,7) - részt vett 1241-ben a Muhi csatában⁽⁷⁾, nagy veszteségeket szenvedve. A tatárjárás súlyos veszteségeket okozott a magyarországi johannita és templomos tartományoknak is, de vélelmezhetően egészen nagyokat a Stefanita Rendnek. (Van olyan történelmi állásfoglalás⁽⁷⁾, amely szerint a tatárjárás után a Stefanita Rend nem is létezik.) Okmányokkal is igazolhatóan a veszteségek ellenére működik tovább, a Szent István Lovagrend talpra állt a tatárjárás után. Azonban a török hódítással a Rend működése megszakadt⁽¹⁾. Az ország félezer éves szuverenitás-vesztettségé idején Szent István Király Keresztesei nem működtek. Annak igazolt jele maradt, hogy a török hódítás után, az 1700-as években egyházunk meg akarta újítani a stefaniták működését, de ennek gátja lett a Mária Terézia féle, ún. Szent István Rend kitüntetés megalapítása a szabadgondolkodás különböző áramlatainak elterjedése idején.

III. fejezet A magyar lovagság

A magyar keresztény lovagi életforma a kezdetektől nemzeti példakép, kívánatos viselkedési forma, amelyet az Árpádok általában követnek⁽⁸⁾, sokan magas fokon megélik. A lovagi erények "általános, hősi" részei megélése a család ősi hagyománya. Ez jelenik meg már keresztény és magyar lovagi életté teljesülve Szent István Királynál és Szent Imre hercegnél. Különösen kiemelendő a keresztény világ nagy Lovagja, Szent László Király⁽⁶⁾. Ő az Igazságért a formális jog ellenében is fellépett, magas fokon gyakorolta a lovagi erényeket, mindenkor eleget téve állapotbeli kötelességeinek⁽⁹⁾. Őt tekintette példaképének méltó követője, II. Géza királyunk is. Szent László Király máig hazánk egyik patrónusa, ő az **Athleta Patriae**. Tiszteletében meghatározóan előljártak az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend, a Pálos-rend tagjai⁽⁶⁾. Ő a lovagi eszmény, akit különösen is tiszteltek mindenkor katonai és határőr nemzetségeink, így kiemelten is a *Székelyföld* népe. Tisztelete nem lankadt, inkább új lendületet kapott 1988-tól. Újra ő a magyar határórség védőszentje.

Az Árpádok idején és támogatásával egyetlen keresztény, a Vatikánhoz tartozó lovagrend alakult, nevezetesen II. Géza király alatt, és fia, III. Béla által megerősítve az ismert "Esztergomi és Jeruzsálemi, Szent István Királyról nevezett Ápoló és Katonai Keresztes-Lovagrend". Az Árpád-ház kihaltával trónra jutó különféle uralkodók alapítottak néhány rendet (társaságot). Ezek azonban nem felelnek meg az egyházi követelményeknek, világi társaságok^(2,7). Összesen négyről tudunk:

- *Szent György Társaság*^(2,7): I. Károly Róbert király létesíti ezt a világi lovagrendet 1326.IV.24-én, Szent György napján. Alapszabályát az esztergomi káptalan foglalja írásba. Zárt, főrendi társaság. Működésük alig ismert. Zsigmond király idején már nem léteznek.

- *Sárkányos Társaság*^(2,7): Zsigmond király létesíti ezt a világi lovagrendet 1408.XII.12-én. Nagyon zárt, főrendi társaság, amelynek alapszabályait (módosításokkal) IV. Jenő pápa öszentsége 1433.VII.24-én jóváhagyta. A Sárkányos Lovagrend működése a mohácsi vészig követhető nyomon, majd végleg megszakad. (Utóbb a Habsburgok e néven kitüntetést osztogattak.)

- *Szent István Apostoli Vitéz Rendje*⁽⁴⁾, amellyel neve miatt kicsit részletesebben kell foglalkozni: 1764.V.5-én (ill. Pünkösöd hava 6. napján) alapítja Mária Terézia királynő e világi Szent István Rendet. Az alapításkor és a statutumban nem emlékezik meg az eredeti Szent István (Keresztes) Lovagrendről, bár annak akkor ismert hagyományait felhasználja. Maga a Mária Terézia féle rend zárt, világi lovagrend, kitüntetés. Az alapokmány egyértelműen lovagrendről beszél, amelyik a katonai (militaris) vitézi erényhez kötődik, ennek megfelelő a szervezeti felépítése, tisztségviselői (Magister Magnus, aki a király; továbbá praelatus, cancellarius, secretarius, graphius, thesaurarius, heroldus, cancellista... - e.g. caput I., XII.⁽⁴⁾). Ugyanakkor már

kezdetben is fellelhetők azok a vonások, amelyek e lovagrendi tagságot királyi kitüntetéssé minősítik, s ezzel egybevágó a tagok besorolása a nagykeresztes vitéz, commendator és kiskeresztes vitéz kategóriákba. Ez a rend a XX.sz. elejére már régóta és egyértelműen kitüntetéssé vált, amelyet legálisan utoljára 1918-ban adományoztak. 1940-ben és 1944-ben Horthy Miklós összesen 2 nagykeresztet és 1 középkeresztet adományozott. - Véleményünk szerint ez a rend nevében jelzi a szuverenitás-hiányos évszázadok alatt is a Szent Király nevét viselő keresztény, magyar lovagság fontosságát a nemzet számára.

Ezért a Szent István Lovagrend (Cruciferi Sancti Stephani Regis) működése - az eredeti Esztergomi és Jeruzsálemi Szent István Keresztes Lovagrend újra-alapíthatóságának biztosítása - megkívánja, hogy a Szent István Lovagrend elnevezést illetve változatait más, még állami kitüntetés se viselje. Viszont a Szent István Rend állami kitüntetés felújítása kapcsán a Mária Terézia által kialakított jelvényformákat kitüntetésként a magyar állam által szabadon felhasználhatónak tekintjük azzal a megkötéssel, hogy az alkalmazott elnevezések és besorolások lovagrendi utalást (nagygyest, lovagkereszt stb.) ne tartalmazzanak. Ez megfelel a kitüntetés világi jellegéből adódó egyértelmű követelményeknek is.

- *Vitézi Rend*^(7,10): A katonai erények elismerésére és ápolására Horthy Miklós által 1920. szeptemberében alapított szervezet, amelyik a II. Világháború után külföldön folytatta tevékenységét, közben módosította alapokmányát is. 1992-től társadalmi szervezatként Magyarországon is újraindította tevékenységét. Jellegéből adódóan – eo tempore (!) – ez az egyetlen (!) olyan lovagrend-szerű világi intézmény, amelyben érdemei elismerésként stefanita is tag lehet a Cruciferihez tartozása megtartása mellett.

- 1989.IX.24-én Szirákon Szent István Lovagrend néven minden egyházi és lovagi előírást mellőzve egy szabálytalan szervezet alakult, amelynek bejegyzését 1991. decemberében Esztergom bíboros-érseke levélben közölt állásfoglalása szerint, a szabálytalanság miatt törölték, azaz a társadalmi szervezetet jogerősen megszüntették. - A "létezése" idején tapasztaltak ugyanakkor megmutatták a valódi Szent István Lovagrend működésével kapcsolatos különleges magyar affinitást a Kárpát-medencében.

- Az 1988-90-es nagy átalakulástól kezdődően több, magát (egyházi vagy világi) lovagrendnek nevező alakulat is létrejött, amelyekkel azonban nem foglalkozunk.

IV. fejezet A megújulás ideje

A magyar keresztény lovagi eszmény illetve lovagság a szuverén, keresztény magyar állam születésétől fontos eleme, s szervezeti alapjait a Szentföldön is Szent István Király vetette meg. E mű vált teljessé Szent László, a Lovagkirály személyes példájával és azzal, hogy a szentistváni alapítást II. Géza, a második lovagkirály Szent István (Keresztes) Lovagrenddé segítette Jeruzsálem, majd a fia, III. Béla király Esztergom központtal, s mely rendet III. Sándor pápa, a többi jeruzsálemi keresztény lovagrenddel azonos módon és időszakban elfogadott, s az elfogadást III. Orbán pápa megújította. Ápoló és védelmező munkájuk a pogány hódítással szembeni küzdelmekben szakadt meg a Szentföldön is, majd hazánkban is.

A szuverenitás hiányában eltelt újabb félezer évben a Szent István Lovagrend neve ugyan feltűnik, hiszen hazánk neve is él, de az Árpádok meghatározta tartalom ("cruciferi") nélkül, szigorúan véve üres formaságként.

Ma, a megújulás idején, amikor félezer év után az ország, ha csonkán is, de szuverén, a jövő építésében eszmeileg, lelkiileg és a napi segítő-védő gyakorlatban is elengedhetetlen, hogy a Szent István Lovagrend működése felújíttassék. Kézenfekvő, hogy a kezdeteknél megvolt harmonikus együttműködésben a többi szentföldi eredetű lovagrenddel. E lovagrend újjászületése már pusztán létével is demonstrálja azt a hatalmas és megtartó erőt, ami az Árpádok egész

alkotásában és a magyar kereszténységben van, ami bennünket megtartott, s melyhez ragaszkodva meg is maradunk. Szétszabdaltságunk elemzése mindezt még hangsúlyosabbá teszi. A megújuló lovagi tevékenység, a Szent István Lovagrend (Stefanita Rend) hagyományos feladatai mellett a hosszú megszakítottság miatt különös figyelemmel kell foglalkozzon saját történetével és annak misztikájával is.

Az Esztergomi és Jeruzsálemi Szent István (Keresztes) Lovagrend működése megújítása a mintegy félezer éves megszakítottság miatt speciális feladat. A történelmi háttérből is fakadóan csak Esztergom érseke és az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye mérlegelhetette, hogy hozzájárul-e a megújítás előkészítéséhez, s dr. Paskai László bíboros úr pozitív döntése alapján a Szent István Lovagrend 1993. augusztus 20-ával megkezdhetette működését az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében egyházi magántásulás formájában. Ezt követi a feltételek és a rend tényleges működésének a mérlegelése alapján a minél teljesebb evangéliumi életforma követésének helyreállítása és majd a folyamodás a korábbi pápai elismertség, Vatikánhoz tartozás helyreállításáért.

V. fejezet

A történelmi adatok forrásai

- (1) Györffy György: István király és műve; (300-315, 319, 382.o.), Gondolat, Budapest, 1977.
- (2) Magyarország történelmi kronológiája I., A kezdetektől 1526-ig; (81, 101, 113, 199, 242.o.), Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981.
- (3) István király emlékezete; szerk.: Király László, (73, 75-76, 101-110, 112-117, 119-137, 157, 158.o.), Európa, Budapest, 1987.
- (4) Seelmann Károly: Minden Európában, Ásiában, és Áfrikában volt, és mostan virágzó VITÉZ RENDJÉNEK ordóknak tüköre avagy rövid leírása; (143-179.o.), Hochmeister Márton, Kolozsváratt és Szebenben, 1793.
- (5) A magyar katona, vitézségünk ezer éve; szerk.: Pilch Jenő, (64.o.), Franklin Társulat, Budapest, 1933.
- (6) Athleta Patriae; szerk.: Mezey László, (19-46, 57-60.o.), Szent István Társulat, Budapest, 1980.
- (7) Vajay Szabolcs: A Johannita Rend lovagjai, 1854-1987; (különösen a Glossarium), magánkiadás, München, 1987.
- (8) Dümmerth Dezső: Az Árpádok nyomában; Panoráma, Budapest, 1977.
- (9) László király emlékezete; szerk.: Katona Tamás, (23-24.o.), Magyar Helikon, Budapest, 1977.
- (10) A Vitézi Rend rendi Kódexe; a Vitézi Szék kiadása, München, 1985.
- (11) Marics József: A lovaggá avatott II. Géza király; a Szent István Lovagrend irattára, Budapest, 2001.

VI. fejezet

III. Orbán pápa őszentsége 1187-es bullája

Az eredeti latin szöveg:

Urbanus episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Nicolao magistro Domus Hospitalis Sancti Stephani Regis, site Strigonii, eiusque fratribus tam praesentibus quam futuris, regularem vitam professis. In perpetuum.

Religiosa loca Divino cultui mancipata, tenemur apostolica protectione defendere et in sui iusticiis tanto prospensiori studio confovare, quanto celebrius in sui Omnipotens Dominus colitur et devocius ac fidelibus honoratur.

Eia propter dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus et domum vestram, in qua Dei estis et pauperum sevicio deputati, sub beati Petri et nostra protectione ad exemplar felicitatis recordationis Alexandri papae predecessoris nostri, suscipimus et praesentis scripti privilegio communimus.

Inprimis siquidem statuente ut Domus ipsa semper sit hospitalitatis officio dedita cui est discrete ac provide deputata. Et ordo canonicus qui in ea de auctoritate pia memoriae Manfredi, quondam prenestiensis episcopi, tunc inter (*sic*) Sanctae Ceciliae presbiteri cardinalis, apostolicae sedis legati, Deum et beatum Augustini regulam institutus esse dinoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur. Ea in canonicorum numero moderatione servata. Quod hospitalitas grave non sustineat detrimentum.

Praeterea quascunque possessiones, quaecunque bona eadem Domus in praesentiarum iusta et canonica possidet, vel in futurum concessione pontificum, largicione regnum vel principum, seu aliis iustis modis praestante Domino poteri adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant.

Sane cum recolende memoriae Geyza quondam rex Hungarorum, Hierosolymis sicut in eius autentico scripto continetur, ecclesiam in honor Dei et ad memoriam Beatae Mariae semper virginis matris suae et Sancti Stephani Regis fecisset de suis et suorum principum elemosis pietatis intuitu construit et Domum etiam Hospitalem, in qua peregrini et alii transeuntes propter Deum subsidia reciperent caritatis. Et cum fratribus ipsius ecclesiae, qui domum vestram construxerant, copiosam terram ad construendas Domus et ad preparandas officinas necessarias Strigonii contulisset. Id eidem domui libertatis indulset, ut nullus in ea commorantium Hospitum tributa persolveret. Et insuper ad quotidianos usus ipsius Domus singulis diebus de propria silva sua, que vulgo Ples nuncupatur, quinque currus lignorum portandi liberam vobis contulit facultatem. Ipsum autem principes eius et quidam alii fideles Dei de regno suo in bonis operibus imitantes, praedictae Domui vestre predia, villas, agros, silvas, servos et ancillas, piscina et alia misericorditer optulerunt. Data per diocesanos episcopos libertate, ut quidquid erat Domui vestre fidelium largicione collatum ac solutione tributorum et decimarum haberetur (*sic*) immune.

Nos itaque officio susceptae administrationis inducti tam ea, que praediximus, quam etiam monasterium Sancti Stephani Regis ab omnium iurisdictione liberum et Hospitalem Domum, positam in loco, qui Obon nuncupatur. Et insuper duodecim naves et quinque villas ab carissimo in Christo filio nostro Bela illustri Hungarorum rege. Nec non ecclesiam Sancti Stephani de Pulchro, de praedio, ecclesiam Sanctae Trinitatis de Aqua Calida, ecclesiam Sancti Nicolai de Veytic, ecclesiam Sanctae Mariae de Thovt, ecclesiam Sancti Mariae de Sokol, ecclesiam Sanctae Margharetae de Charca. Et alias ecclesias cum quibuslibet earum pertinentiis de auctoritate diocesanorum episcoporum Domui vestre concessas et alia omnia quae sine de liberalitate regnum, sine de concessione episcoporum, vel aliorum fidelium racionabiliter possidetis. Vobis et Domui vestre auctoritate Apostolica confirmamus, cum omnibus immunitatibus seu ac regibus episcopis.

Vel ab aliis ecclesiasticis aut ... secularibus ... personis ... Domui ... vestre ... racionabiliter ... in ... hactenus ... obser (*lacuna magna!*) in Domo vestra, vel in obedientiis sibi subditis persona laica super ecclesiasticos viros nullam habeat potestatem, sed ad eas regendas fratres, qui clerici sint et idonei praesint. Decernimus ergo ut nulli

omnio hominum fas sit prefatam Domum temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare. Sed ad omnia integre conserventur eorum, pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva Sedis Apostolicae auctoritate. Ad iudicium autem huius ab Sede Apostolica percepte libertatis, unam unicam auri nobis nostrisque successoribus annis singulis persolvētis.

Si que igitur in futurum ecclesiastica secularisque persona, hanc (*sic*) nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo, tertioque commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se Divino iudicio existere. De perpetrata iniquitate cognoscat aliena fiat, atque in extremo examine districte ulcioni subiaceat.

Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus et hic fructum bone actionis percipiant et apud districtum iudicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Amen.

Sequitur bulla scripta, in cuius medio legitur: S.Petrus S.Paulus Urbanus pp. III.

Cum epigraphe: Ad Te Domine levavi animam meam.

Infra bullam:

+Ego Urbanus Catholicae Ecclesiae episcopus
(*cum monogrammate*)
+Ego Henricus Albanensis episcopus
+Ego Paulus Prenestinus episcopus

A sinistris:

+Ego Petrus de Bono presbiter cardinalis tituli S.Susanne
+Ego Laborans presbiter Cardinalis S.Mariae trans Tiberius tituli Callixti
+Ego Pandulfus presbiter cardinalis Basilicae XII Apostolorum
+Ego Melior presbiter Card. Sanctorum Joannis et Pauli tituli Pemachii
+Ego Afelardus tituli Sancti Marcelli presbiter Card.

A dextris:

+Ego Jacintus S.Mariae in Cosmedia diaconus Card.
+Ego Gracianus Cosme et Damiani diaconus Card.
+Ego Bollandus S.Mariae in Porticu diaconus Card.
+Ego Petrus S.Nicolai in carcere Tullianus (*sic*) diaconus Card.
+Ego Radulfus S.Georgii ad Velum Aurem diaconus Card.

Datum Verone per manus Alberti Sanctae Romanae Ecclesiae presbiteri cardinalis et Cancellarii. VIII. kalendas Julii. Incarnationis Dominicae +Anno M.C.LXXX.VII. Pontificatus vero Domini Urbani papae III. Anno II.

A bulla magyar fordítása:

A Bulla

1. Szokásos üdvözlés

Orbán Püspök Isten szolgáinak szolgálja, szeretett fiainknak; Miklósnak Szent István Király Esztergomi Ispotályos Háza magiszterének és a testvéreknek, mind a jelenlegieknek, mind a jövőbelieknek, akik regula szerint élnek. Mindörökre.

2. A leirat indokolása

Úgy tartjuk, hogy az Isten tiszteletére rendelt szerzetesi helyeket apostoli védelemmel kell oltalmazni és az Isteni igazságosság alapján annál jóindulatúbb törekvéssel támogatni, minél ünnepélyesebben tisztelik azokban a Mindenható Urat s minél jámborabban megbecsülik azt a hívek.

3. *Határozat (III. Sándor pápa eredeti bullájára visszautalva, amely a jeruzsálemi házhoz rendelve ismerte el a Cruciferi Sancti Stephani Regist)*

Ezért kedves fiaim az Úrban, jogos kérelmeteket kegyesen jóváhagyjuk és Házatokat, melyben Istenéi vagytok a szegények szolgálatára rendelve - a mi elődünk boldog emlékű Sándor pápa példája alapján - Szent Péter és a Mi oltalmunkba fogadjuk és a jelen iratunkban e kiváltságban részesítjük.

4. **A Rend megerősítése (Jeruzsálem végleges elestének évében)**

Mindenek előtt elrendeljük, hogy a Ház mindig az ispotályos szolgálatnak legyen szentelve, amelyre bölcsen és előrelátóan van rendelve. És a kanonoki rendet, amelyet abban a házban - kegyes emlékű Manfréd, egykori palestrinai püspök, a Szent Cecília presbiter-bíborosa (*sic*) az Apostoli Szék legátusának tekintélye által - Isten és boldog Ágoston regulája szerint megalapítottnak ismerünk el, ugyanott örök időkre sértetlenül kell megőrizni. A kanonokok számára vonatkozó korlátozást meg kell tartani, hogy a nehéz ispotályos szolgálat kárt ne szenvedjen.

5. *Birtokviszonyok, adómentesség*

Azonkívül bármely birtok, bármely jószág, amelyeket ugyanezen Ház a jelenben jogosan és törvényesen birtokol, vagy a jövőben pápai jóváhagyással - a királyok vagy hercegek bőkezűségéből, a hívek adományából, vagy más jogos módon - az Úr színe előtt elnyerhet, általunk és utódaink által megerősítve és csorbítatlanul megmaradjon.

Amikor az igen tisztelt emlékű Géza, egykor a magyarok királya Jeruzsálemben - amint az Ő hiteles írásában áll -, Isten tiszteletére a mindenkor Szűz Mária, az Ő anyja és Szent István király emlékére templomot épített, saját és hercegi alamizsnájából a kegyességtől indítva még ispotályos házat is épített, amelyben a zarándokok és más jövevények Isten szeretetéért oltalmat kapnak. És amikor ennek a templomnak a testvérei számára - akik a Ti házatokat építették -, a ház építésére és a szükséges létesítmények elkészítésére Esztergomban bőséges földet adott, ugyanakkor Ő a Háznak szabadságot engedélyezett, hogy egyetlen ott tartózkodó vendég adót ne fizessen.

Azonfelül megengedjük, hogy magának e Háznak mindennapi szükségletére a köznyelven Pilisnek nevezett saját erdejéből egy-egy nap öt szekér tüzifát elvihessetek teljesen szabadon. Továbbá megengedjük, hogy mindazok a főrangúak és más az Ő (*a Király*) országbeli Istenhívő személyek, akik az Ő jóságos bőkezűségét utánozva a Ti Házatok javára földbirtokot, majorságokat és falvakat, szántót, erdőt, szolgákat és szolgálókat (*azaz ápolónőket, női szolgálattelvéket - ford.*), halastavakat vagy egyéb adományokat irgalmas szeretettől indítatva felajánlottak Egyházmegyés Püspökeitek szabad hozzájárulásával abból, amit a hívek buzgósága a Ti Házatoknak juttatott, minden adózási és tizedszolgálatási kötelezettségtől mentesek legyenek. (*sic!*)

Mi tehát vállalt szolgálati kötelezettségünkől vezéreltetve mindazokat, amiket felsoroltunk, mind a Szent István Királyról nevezett és minden felsőbbség joghatósága alól mentesített monostort és zarándokházat, mely az Abony nevű helységben fekszik, azon felül a tizenkét hajót és öt falut, amit a Mi Krisztusban szeretett fiunk, a dicső magyar Béla Király ajándékozott,

nemkülönben a Szent István Király sírja templomához (*széplaki? - ford.*) tartozó birtokot, a Budafelhévízi Szentháromság templom, a Vejtei Szent Miklós templom, a Tovti és a Szokoli Szűz Mária, valamint a Karcsai Szent Margit templom és bármely más megyéspüspöki tekintély alól kivont, a Ti házatok számára átengedett templomok, azok tartozékaival együtt, másrészt minden más - a hívők által Nektek, vagy házatoknak adományozott javadalmak és birtokok - mentesülnek minden királyi vagy püspöki hatóságok illetékességétől és ezt Mi Apostoli tekintélyünkkel megerősítjük... .. meghatározott létszámú személy ... figyelemmel kíséri... .. *(Az okirat hajtási kitöredezése itt húzódik néhány szót érintve. Ez a mondatrész vélhetően a kanonokok létszámát rögzíti a korábbiakkal összhangban, hogy túl sok eltartott személy ne korlátozza a rend ispotályos, segítő munkáját. A kitöredezés a tatárjárás idején keletkezhetett, utánna már a másolatok tanúsága szerint a mai mértékben megvolt. - ford.)*

6. Jogi státusz

Elrendeljük, hogy a Ti ezen Házatokban lakók, vagy a Nektek engedelmeskedni tartozó egyházi és világi személyek felett, világi személy semmiféle hatalmat nem gyakorolhat, hanem csak az őket kormányzó testvérek, akik klerikusok és az előljárásságra alkalmasak.

Elrendeljük továbbá, hogy birtokotokat háborítani, megrongálni, elvenni vagy birtokban tartani, vagy bármi módon lehetetleníteni senki ne merészelje, hanem maradjanak ezek a javak mindenestül és sértetlenül azoknak a birtokában és rendelkezése alatt, akiknek fenntartására, eljövendő használatára és javára átadták, adományozták.

Tiszteletben tartva az Apostoli Szentszék tekintélyét !

Ennek az Apostoli Szentszéktől kapott kiváltságlevélnek jogszerű elismerése jelül Nekünk és utódainknak minden egyes évre egy uncia aranyat tartoztok fizetni.

7. Átkok, büntetés

És eszerint ha a jövőben - a jelen rendelkezésünket ismerő - egyházi és világi személy (*sic*) meggondolatlanul a benne foglaltak ellen próbál tenni, s ha a második és harmadik megintés után sem hajlandó a jogsértő bűnös eljárását jóvátenni, fosztassék meg minden hatalmától, tisztségétől és méltóságától és legyen tudatában annak, hogy az elkövetett bűnéért az isteni ítélőszék előtt kell számot adnia. Továbbá Urunknak és Istenünknek, a mi Megváltó Jézus Krisztusunk Testének és Vérének vételétől eltiltva az Utolsó Ítéleten különleges büntetésnek kell magát alávetnie.

8. Jókívánságok, a végső jutalom

Mindazokkal azonban, akik ebben a Házban az Ő igazságát szolgálják, legyen a mi Urunk Jézus Krisztus békessége! Mindaddig, amíg ezen jó cselekedetek gyümölcsét az Örök Bírótól megkapjátok és jutalmatokba az örök békességbe eljuttok. **Ámen. Ámen.**

A rotában:

Szent Péter, Szent Pál, III. Orbán Pápa,

a Pápa jelmondata körben: Hozzád emelem az én lelkemet Uram.

9. Aláírások:

Én Orbán, a Katolikus Egyház püspöke
+Én Henrik, albanoi püspök
+Én Pál, palestrinai püspök

+**Én Péter**(de Bono) a Szt Zsuzsanna
presbiter-biborosa

+**Én Jácint**, a S.Marie in Cosmodin
diakómus-biborosa

+**Én** Laborans, a trasteveri Szűz Mária
presbiter-bíborosa

+**Én** Pandulfus, a 12 Apostol
presbiter-bíborosa

+**Én** Melior, a Szt. János és Pál
presbiter-bíborosa

+**Én** Adelárd, a Szt. Marcell
presbiter-bíborosa

+**Én** Gárcián, a Szent Kozma és Damján
diakónus-bíborosa

+**Én** Bollandus, S.Marie in Proticu
diakónus-bíborosa

+**Én** Péter, a Szt. Miklós (in Carcere)
diakónus-bíborosa

+**Én** Radulf, a Szt. György
diakónus-bíborosa

10. Keltezés

Kelt Veronában Albert, a Szent Római Egyház presbiter-bíborosának és kancellárjának keze által. Június 24. az V. indikációban az Úr megtestesülésének 1187. évében. III. Orbán Pápa pontifikátusának II. évében.

(Fordították: dr. Kerekes Károly ciszterci ny. apát,
dr. Gárdonyi Máté plébános, teológia tanár,
Munkácsy-Kovács László volt CSR várományos.

Ellenőrizte: dr. Ferencz Csaba CSR, nagymester.
(Az Úr 2000. és Szent István Király koronázásának 1000. esztendejében, a Szent László király ünnepét követő napon.)

2.sz. függelék

A Szent István Lovagrend székhelye, postai címe és telefonszáma

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében található, jelenleg:

H-1023, BUDAPEST, II. ker. Frankel Leó út 54. Hungary

(a hajdani budafelhévi Stefanita Ispotály helyén,

a Betegápoló Irgalmasrend Budai Rendházában)

tel.: +36-30-663-6565

3.sz. függelék

A Szent István Lovagrendhez tartozás feltételeinek a hierarchizált rendje

1) A Cruciferi Sancti Stephani Regishez csak olyan személy tartozhat, aki katolikus, esetleg református vagy evangélikus, s nemcsak a Renden belül, de azon kívüli tevékenységében is szigorúan megfelel az Alapokmányban foglalt és a Cruciferi által támasztott feltételeknek, s az Alapokmánnal összhangban, az Egyházi Főhatóságunk céljait és érdekeit is szem előtt tartva a Lovagrend érdekében tevékenykedik. Nem fogadja el szekták vagy más egyházak nézeteit, sőt az ez ügyekben az Alapokmányban és a Regula Majorban vagy a Regula Minorban foglalt sajátos kikötéseknek is eleget kell tennie. Nem vehet részt a Renden kívüli élete, tevékenysége során semmiben sem (magáncselekedetek, mozgalmak, politikai, kulturális stb. aktivitás, ...), aminek célja illetve tényleges eredménye vagy hatása akár az Egyház, akár Egyházi Főhatóságunk, akár Rendünk céljaival, értékeivel, eszméivel ütköznek, ami nem szolgálja Isten nagyobb dicsőségét, ami tévelygést eredményez. (Ez nem jelenti a kutatás szabadságának korlátozását, de jelenti a tévelygéshez vezető önkényes értelmezésektől tartózkodás kötelmét.) Felmerülő kérdések, problémák vagy gondok esetén pedig haladéktalanul jeleznie kell azt mindenkinek a Renden, a saját Közösségén belül és ott keresni a megoldást, adott esetben az alázatos engedelmesség erényét gyakorolva. Nem sértheti meg senki sem a lovagi erények gyakorlása, sem az Intelmekhez igazodás kötelmét.

2) A jelöltséget kérelmező férfi vagy nő a következő okmányokat kell, hogy csatolja az indokait, céljait is tartalmazó **írásbeli kérelméhez**:

- a személyi adatait, életútját, szakmai és hitéleti tevékenységét tartalmazó **önéletrajzát**;
- **keresztény anyakönyvi okmányai** (keresztlevél, esetleg házasságkötés stb.) másolatát, ha fellelhető;
- keresztény anyakönyvi okmányok hiánya (megsemmisült stb.) esetén e tárgykörben plébániája, gyülekezete papjának **igazolását**, esetleg más, azonos erejű igazolást;
- olyan katolikus pap vagy református illetve evangélikus lelkész címét, akitől a Rend a jelentkező életvitelét, egyházi státuszát illetően érdemi, írásbeli véleményt kérhet;
- az Alapokmány előírásai szerinti **javaslatot**.

3) Saját belátása szerint a jelölt még csatolhat általa szükségesnek vélt anyagokat.

4) A Lovagrend NagyTanácsa, Nagymestere illetve a Rendi Nagykáptalan **kérheti** a jelölttől további okmányok bemutatását illetve írásbeli vagy szóbeli nyilatkozat megtételét.

5) A rendi tagsághoz, lovaggá illetve mesterré avatáshoz, lovagparancsnoki, megbízotti, nagytanács-tagi vagy végső soron nagymesteri kinevezéshez a Lovagrend *az előírások szerint* az érintett személytől a ceremóniális előírásokkal is összhangban lévő, **a lovaggá, mesterré avatást kérő illetve a lovagparancsnoki, megbízotti, (mesteri) nagytanács-tagi illetve nagymesteri megbízatást elfogadó nyilatkozatokat** kéri, mint kötelezően szükséges okmányokat. Ezen esetekben a részleteket illetően a Ceremóniális Alapokmány a mérvadó. Azonban a Lovagrend külön okmányokat illetve nyilatkozatokat is kérhet felmerült problémák tisztázása céljából vagy egyéb okból.

4.sz. függelék

A Szent István Lovagrend NagyTanácsának tagjai és feladatai

Nagymester: A Lovagrend feje, legmagasabb rangú tagja, a Lovagrend legfelsőbb vezetője, vezére. Jogállását, feladatait az Alapokmány meghatározza. Általában feladata a Lovagrend teljes tevékenységének a biztosítása és felügyelete, azaz kormányzása, a személyéhez rendelt legfelsőbb döntések meghozatala, valamint a NagyTanács és a Nagykáptalan elnöklése biztosított jogai és előírt kötelességei szerint.

Főtitkár Mester: A Lovagrend operatív vezetője. Jogállását az Alapokmány tartalmazza. Feladata a Lovagrend közvetlen irányítása, a többi mester munkájának az összehangolása és segítése, a Lovagrend működési feltételei meglétének folyamatos nyomkövetése, s általánosságban - az Alapokmány szerint - a Nagymester helyettesítése. Összehívja a NagyTanács ülését.

Kancellár: Intézi a Lovagrend Renden kívüli ügyeit, a különféle állami és egyéb szervekkel a kapcsolattartást; az ú.n. külkapcsolatokat. Intézi és felügyeli a Lovagrend belső működési rendje kialakítását. Közvetlenül irányítja a bonyolultabb szervezési feladatok megoldását.

Jogi Mester: Intézi a Lovagrend összes jogi ügyeit és felügyeli a Lovagrend működésének jogszerűségét.

Ceremónia Mester: Folyamatosan felügyeli, s szükség szerint megújítja a ceremóniális előírásokat. A ceremóniák főfelügyelője. Javaslatot tesz a Ceremóniális Alapokmányra és módosításaira a ceremóniák misztikus tisztaságát is szem előtt tartva.

Kincstárnok: A Lovagrend gazdasági vezetője, felügyeli és irányítja a Lovagrend gazdasági és pénzügyi tevékenységét az Alapokmány előírásaival és az érvényes gazdasági, pénzügyi törvényekkel, szabályokkal összhangban úgy, hogy az ne kerülhessen ellentmondásba a Lovagrend eszményeivel, etikai tisztaságával.

Egyházügyi Követ: Intézi és felügyeli a Lovagrend egyházi kapcsolatait, beleértve a többi keresztény lovagrenddel a kapcsolatokat is.

Ispotályos: Intézi és felügyeli a Lovagrend szeretetszolgálati és egyéb karitatív tevékenységét.

Tájékoztatási Mester vagy Herold: A Lovagrend szóvivője, akinek kötelessége a Lovagrend eszmei céljaival összhangban a szükséges tájékoztatást akkor is megadni, ha belső utasítás azt akadályozná, viszont a tájékoztatás elmaradása a keresztény lovagi erkölcsi mérce szerint másokat félrevezetne, a kereszténységnek kárt okozna. Konfliktus esetén a Nagykáptalanhoz és a Fővédnökhöz fordul védelemért.

A Nagytanács Jegyzője: A Lovagrend irattárának operatív felügyelője, az archíválások elrendelője, a nyilvántartások vezetője, a NagyTanács üléseinek jegyzőkönyvezője, az okmány- és könyvtár vezetője. Kialakítja és felügyeli a nyilvántartások rendjét.

A Lovagrend Papja illetve **a Lovagrend Protestáns Lelkésze**: A (felekezet szerinti) lelki vezető, akinek kötelessége a Lovagrend és egyes tagjai lelki, eszmei tisztaságát figyelemmel kísérni és a problémákat feltétlenül észrevételezni.

Speciális funkció nélküli, Tanácsadó Mester: Feladatait a kinevezése tartalmazza, amelyet joga van a kinevezéssel együtt elfogadni is, de visszautasítani is. A feladata lehet csak tanácsadás is.

5.sz. függelék

A Szent István Lovagrend zárt rendezvényeinek felsorolása

Zárt rendezvények:

A Nagykáptalan, a NagyTanács ülése, a beiktatások és avatások, eseti különleges összejövetelek, az osztályok ülései.

Részvételi jogosultság:

- *A Nagykáptalanon:* Az Alapokmány előírásai szerint.
- *A NagyTanács ülésén:* Az Alapokmány szerint, azaz a Fővédnök, a Nagymester és a NagyTanács tagjai. Rajtuk kívül részt vehetnek még eseti meghívottak, nevezetesen: a Fővédnök és a Nagymester által meghívottak, s az ettől jogosult; a mesterek javasolhatnak meghívottat, akiknek a részvételéről a NagyTanács egyszerű többséggel dönt; a NagyTanács 2/3-os többséggel többeket is meghívhat. A meghívottak csak megfigyelők, kérésre hozzászólhatnak és nincs szavazati joguk.

- *Az osztályok ülésein:* Az osztályok szabályzata szerint jogosultak. Másik osztály tagja kérheti a részvételt, s arról az osztály egyszerű többséggel dönt; az így résztvevő a napirenden lévő kérdésekhez hozzászólhat, de nem szavazhat. Az osztály többségi döntéssel megfigyelői részvételre vendéget meghívhat.

- *Beiktatásokon és avatásokon:* Csak a Lovagrendhez tartozó személy vehet részt, hacsak a NagyTanács nem dönt nyilvános, szentmisével illetve istentisztelettel egybekötött avatás-beiktatás mellett. Általában kívánatos, hogy a várományos a befogadó nyilatkozatot szűk, lovagi körben vegye át. A taggá fogadás lehetőleg az érintett osztály nyilvánossága előtt történjen. A lovaggá illetve mesterré avatás a Lovagrend tagjainak minél szélesebb köre előtt történjen. A lovagparancsnoki kinevezés lehetőleg a parancsnok alá rendelendők előtt és a szolgálati helyen történjen. A nagytanács-tagi beiktatás és esetleg egyben mesterré avatás illetve nagymesteri beiktatás a Lovagrend egészének a nyilvánossága előtt történjen. A NagyTanács bármelyik esemény teljes nyilvánossága mellett is dönthet, de kényszerítő szükség esetén szűk körű, titkos beiktatás-avatás is elrendelhető. Egyebekben a ceremóniális előírások a mérvadók, amelyek egyes aktusokon a jelenlévőket előírhatják másokat kizárva az aktusról.

- *Különleges összejöveteleken* csak az arra meghívottak vehetnek részt, de az összejövetelt a NagyTanácsnak, sürgősség vagy akadályoztatás esetén a Nagymesternek, a Főtitkár Mesternek, a Kancellárnak, a Ceremónia Mesternek és a Lovagrend Papjainak, Protestáns Lelkészeinek előre jóvá kell hagyni mind célját, mind a résztvevők körét illetően, s erről a következő Nagykáptalant tájékoztatni kell. Szükséghelyzet, akadályoztatás esetén a felsoroltak közül valamely három mester, ha közülük legalább egy pap, megadhatja az összejöveteli engedélyt. - Különleges összejövetel lehet rendszeresen ismétlődő is.

6.sz. függelék

Szimbólumok, ceremóniák

A) A Lovagrend JELE - az elődeinkkel összhangban és az **Árpádok rendkívüli kettőskereszt-tiszteletét** is szem előtt tartva - bemetszett végű, fehér vagy ezüstfehér KETTŐSKERESZT, a keresztény lovagi küldetés árpádkori szimbóluma, amelyik mind a Hét Csillagot, mind a Hét Gyertyatartót, mind az Oltári Szentséget, mind a Szent Háromságot, mind a Szent Szűzet szimbolizálja.

A Lovagrend szimbólumként használ még Szent István ábrázolást, piros-zöld pajzsot az említett fehér kettőskereszttel, hasonló zászlót, pecsénymót stb.

B) A Lovagrend RENDI ÖLTÖZETE a kötelező PALÁSTBÓL és ajánlott magyar ruhából, papok esetében papi öltözékükből áll. A palástok színe kívül sötét zöld, bélése meggypiros, kívül, elől az említett fehér (ezüst) kettőskereszt díszíti. A palástok pontosabb leírását a Ceremó-niális Alapokmány tartalmazza. A palást akkor rendi öltözék, ha rajta a Rend jele is látható!

C) A JELVÉNYEK a lovagrendhez tartozást és annak fokozatát jelzik a rendi öltözéken túl illetve attól függetlenül:

a) A várományos nem viselhet rendi öltözéket, csak egy kis, fehér kettőskeresztet illetve a Rend jele nélküli palástot.

b) A tag a kis, fehér kettőskereszten túlmenően viselhet rendi öltözéket is a Ceremóniális Alapokmány előírásai szerint.

c) A lovagok és a mesterek, a lovagparancsnokok, a tisztségviselők és a Nagymester rendi öltözéket és lovagi, lovagparancsnoki, mesteri illetve nagymesteri KERESZTET viselnek. E keresztet nyakban viselendők. A keresztet arany Szent Korona formán függenek, zöld a száruk, fehér körrel szegélyezett meggypiros körben a Rend JELÉT, a fehér kettőskeresztet tartalmazzák, s a fehér körben a "**CRUCIFERI SANCTI STEPHANI REGIS ***" körfeliratot. Méretben és hordszalagban, valamint kiviteli díszítéseikben fokozatonként eltérnek egymástól. (A részleteket a Ceremóniális Alapokmány tartalmazza.)

D) BEIKTATÁSI ALKALMAK:

A várományossá és taggá fogadás egyszerű dokumentum átadásával jár. A lovaggá és mesterré avatás a fő szertartás a Lovagrendben, amelyik okmány átadással, a rendi öltözet felvételével, a lovagi kereszt átadásával és a szükséges ceremóniákkal jár. A lovagparancsnoki, tisztségviselői és nagymesteri beiktatás megbízó levél átadásával, a fokozatjelző kereszt átadásával és ceremóniával jár. A felsorolt ceremóniák részletes rendjét a *Ceremóniális Alapokmány* tartalmazza.

E) A RENDJELEK TULAJDONLÁSA:

Mind a köpenyeinken (palástjainkon) viselt keresztet, mind a nyakban viselhető lovagi (rendi) keresztet a Lovagrend tulajdonában maradnak. Használatból kikerülésük, fokozatbeli előrelépés miatti csere, az érintett halála stb. esetén azokat a Rendnek vissza kell szolgáltatni. Újról illetve cseréről a Rend gondoskodik. Így kell megelőzni, hogy a rendi jelvény illetéktelen kézbe kerüljön.

F) ÖLTÖZKÖDÉSI EGYSZERŰSÉG:

Szent Ágoston Regulájára, a Szent István Király Intelmeinek tartalmára, a benne foglalt és az Alapokmányban meghatározott követendő erényekre, valamint a Király által alapított

zarándokházak és ispotályok népének, az elődeinknek életvitelére tekintettel tilos a XX. század vége felé divatossá vált, vagy a jövőben megjelenő, méltatlan, hóbortos (test- stb.) ékszerek, tetoválás, festés stb. használata, viselése minden jelölt vagy lovag részére. E tiltás nem eseti, nemcsak rendi-egyházi alkalmakra vonatkozó, hanem életünk egészére érvényes. A hagyományos női ékszerek hölgyek számára, pecsétgyűrűk, jegygyűrűk stb. nem ilyenek, ezekre e tiltás nem érvényes, hacsak valamely ügyben a Nagykáptalan külön nem rendelkezik. Az öltözködésünk általában is a Regula szerintien ne legyen hivalkodó.

7.sz. függelék

Kitüntetések

1) Köszönő levél, az alkalomhoz illeszkedő formában és tartalommal. Alapforma a Ceremóniális Alapokmány szerint.

2) A kitüntetések alapformája megegyezik a lovagi keresztével, de **sohasem** függ Szent Korona formájú elemen, s a fehér körmező körfelirata:

"* **SANCTUS** * **STEPHANUS REX**".

Adományozható fokozatok:

Emlékjelvény:	Kis kereszt minden egyéb nélkül.
Kiskereszt:	Háromszögű hordozón függő kereszt.
Tiszteletbeli tag:	Nyújtott hordozón függő kereszt.
Tiszteletbeli lovag:	Nyakban hordható, nagyobb kereszt.

A felsorolt kitüntetések részletes leírását és a kitüntetés rendjét a *Ceremóniális Alapokmány* tartalmazza.